

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL:

BELVÁROS

Mercy-utca 6. szám
I. emelet.

TELEFON 608.

Nyomdai telefon 780

POLGÁRI UJSÁG

FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉS:

Helyben és
- vidéken -

Egész évre . . 12 K

Fél évre . . . 6 K

Negyedévre . . 3 K

Egy hónapra . 1 K

Egyes szám ára 2 fillér.

Politikai napilap.

Megjelenik naponként délelőtt 9 órakor.

Temesvári választási harc.

III.

A kormánypart balkezű vezére Tisza István gróf valamikor golyót és akasztófát ígért ennek a nemzetnek. Ezt a kedves ígértét a geszti kiskirály nem tudta beváltani, mert akkor a nemzet elsöpörte a gróft, minden tányérnyalójával együtt. Most ismét választás előtt állunk s ismét kísértet a Tisza gróf fenyegetése. A választás napja rohamosan közeleg s minden nap új felfedezéseket hoz napvilágra.

Az egész országban vígan folyik a kormány szemérmetlen erőszakoskodása s örömmünnepet ül a hivatalos presszió. A választás közeledésével már csörrennek a fegyverek, már glédába áll a katonaság. Ismét le fognak gyilkolni egy sereg embert, egy sereg magyart. Véres választási harc előtt állunk, mert a kormány életfeltétele ez a mostani választás eredménye. Ettől függ a további uralkodása. Ezért a hatalomért, amelyet magához rántott a grancsár gróf, ezért a hatalomért lövetni fog a nép közé, ezért fog folyni a magyar vér, ezért a hatalomért fogja Khuen gróf megtizedelni a választókat.

Temesváron is fognak ropogni a pusokák, itt is vérfürdőben áztatott mandátumlevél kerül az országgház asztalára. Legalább így akarják mungóék. Erre hagy következtetni az a hallatlan rendelet, amely arcultit Temesvár szabad királyi város egész polgárságát. A mungótábor Temesvár városába idegen katonákat rendelt ki. Már megtörtént minden intézkedés. A választások alatt a Temesvárott állomásozó ezredek elvonulnak egy messzebb vidékre s helyükbe idegen bakák érkeznek Temesvárra, megfékezni a polgárságot.

Íme, így akarnak választatni Temesvárott. Eddig még soha sem volt szükség ebben a városban katonaságra, mert ez a

polgárság mindenkor volt annyira érett, hogy nem akart olyan fegyverrel küzdeni, mint amelyet a munkapárt szorongat a kezében. Most érzik, hogy Temesvárott a polgárok nem hajlandók többé az erőszakos kormány talpnyalói lenni, most világosan látják, hogy Temesvárott egy hatalmas ellenzék, a polgárpart nagy erélylyel és erős meggyőződéssel indul a harcba. A polgárság ezt a meggyőződését akarja az ellenpart katonasággal megnémítani.

Idegen bakákat hoznak városunkba s meg akarják mutatni, hogy még övék a hatalom, hogy nem riadnak vissza attól sem, hogy ezt a csöndes, jóra való polgárságot golyózáppal megtizedeljék.

Ne féljenek az urak! Ez a polgárság nem fog okot adni a beavatkozásra! Ez a polgárság felelni fog ezekre az arepítő intézkedésekre, amelyek egy szabad királyi város polgárságának az önérzetét érik. A választási harc vér nélkül fog lefolyni, de azért mégis temetni fognak, temetni egy egész partot, amely golyóval és erőszakkal indult a csatába. A temesvári polgárság a választás napján az urna előtt fogja megtorolni az erőszakot.

Távirat. Telefon. Express

A Polgári Ujság eredeti tudósításai.

Kossuth az obstrukció mellett.

A kormány hallatlan terrorja, amelyet a választások előtt kifejt, még az olyan türelmes embert, mint Kossuth Ferencet is kihatározták a sodrából. Kossuth Ferenc a függetlenségi és 48-as Kossuth-part elnöke Hammersberg László támogatására Garbócbogdányba utazott, ahol lelkes fogadtatásban részesült. A választói gyűlésen Kossuth Ferenc nagyarányú beszédet mondott s

szencziós kijelentéseket tett. Beszédében hevesen támadta a kormánypartot s hosszasan polemizált Hieronymivel. Majd rátért a kormány erőszakoskodásaira és kijelentette, hogy az ilyen kormányval szemben, amely nem respektálja a választók legszentebb jogát s presszióval és hivatalos erőszakkal dolgozik a kormánypart jelöltje érdekében, ez ellen a kormány ellen minden igaz hazafinak a legerősebb fegyverekkel kellene küzdeni s nemcsak a Justh-part, hanem a Kossuth-part is a leghevesebb obstrukcióval fogja ennek a kormánynak törvénytörő működését megakadályozni. Kossuth Ferenc eme kijelentéseit nagy lelkesedéssel fogadták.

Apponyi Albert Budán.

A tegnapi napon Apponyi Albert gróf volt vallás- és közoktatásügyi miniszter a fővárosi polgárság előtt két hatalmas szónoklatot tartott, amelyekben érvényre juttatta óriási szónoki tehetségének minden erejét. Az egyik beszédet délután három órakor a Krisztinavárosban mondotta el, ahol Szébeny Antal Kossuth-parti jelölt érdekében agitált. A függetlenségi part fáradhatatlan vezérének itt valószínű virágzópárral fogadták. A kedélyeket izzó lelkesedés szállta meg, amikor Apponyi szónoki erejét ragyogtatta. Beszédében elsősorban Lukács László pénzügyminiszter alaptalan vádait utasította vissza, amelyek a koalíciós kormány pénzügyi politikájára vonatkoznak. Lukács kiróhanásait tudatlanságnak tulajdonítja s kijelenti, hogy jobb lett volna, ha Lukács inkább arról a paktumról beszélt volna, amelyet a Justh-parttal kötött. Ez a paktum Lukácsot valódi kétszínűségében világítja meg s ebből az is kitűnik, hogy mily veszedelmesek az országára nézve az ilyen paktumkötések, amelyek csakis az osztrákok érdekeit szolgálják. Apponyi beszéde folyamán rátért Khuen nyilatkozata-

A tábornok titka. *)

Irta A. Conan Doyle.

Magától értetődik, hogy mindezek a szokatlan jelenségek nem maradtak gúnyos megjegyzések nélkül. A környéken mindenütt, egészen az angol határig az új cloomberi bérlek voltak a beszéd tárgya, nemkülönben az is, hogy mi indította őket arra, hogy közibénk jöttek? Mindezekre a falusi észjárás nem talált egyéb magyarázatot, amit különben Mc. Neil, a házfelügyelő, is állított, hogy tudniillik a tábornok az egész családjával együtt vagy meg van bolondulva, vagy pedig, hogy valami büntényt követelt el és most annak üldözése elől menekül.

Az adott körülmények közt mindkét föltevés nagyon is természetes volt, de én mégsem hittem egyikben sem. Mert, bár igaz, hogy Heatherstone tábornok viselkedése az első látásra nem látszott normálisnak, de viszont értelmesebb, udvariasabb embert el se tudnék képzelni, mint emiő ő volt, mikor később találkoztam vele. Továbbá a felesége és gyermekei is ugyanilyen zárkózott életet folytattak, tehát nem volt semmi észszerűség abban, hogy ezt

*) Április 18-iki számunkban megkezdett regényünk folytatása.

csakis az ő egészségi állapotára tekintettel tették.

A másik lehetőség, hogy valami bűntény büntetése elől menekült ide, szintén tarthatatlannak látszott, mert bár Wigtown csöndes, magányos kis hely, mégsem annyira eldugott zug, hogy egy közismert katonára itt elrejtőzhetett volna. Aztán, ha valaki fél a nyilvánosságtól, bizonyára nem ad okot arra, hogy annyit beszéljenek róla.

Mindent egybevetve, hajlandó voltam a rejtély magyarázatoként elfogadni a tábornok saját bementését, vagyis azt, hogy pihenést keres és csupán azért telepedett itt le, mert szinte beteges elszárméttel van az egyedüllet, a nyugalom iránt.

Newsokára egy nagy horderejű eset mutatta, hogy mire ragadtatta őt a visszavonult élet utáni esőkönyös kapaszkodás.

Az egyik reggel atyám valaminagy elhatározással lépett elénk.

— Eszter, ma felveszed a rézsaszinü ruhádat — szölt és te is, John, csinold ki magad, mert délután kikocsizunk és egyuttal tiszteletünket tesszük Heatherstone tábornokéknál.

— Egy látogatás Cloomberben! — kiáltott fel Eszter és összecsapta a kezét.

— Nemesak mint jószágigazgató va-

gyok itt, — mondta atyám méltósággal — hanem egyuttal mint a földesur rokona. Es ezen minőségemben, meg vagyok győződve, hogy csak az ő kívánságának teszék elég, ha meglátogatom az új szomszédokat és udvariasan fölajánlom nekik a szolgáltataimat. Ugyis nagyon elhagyottaknak érezhetik magukat. Különben mit is mond a nagy Firdousi? — A ház legszebb díszét képezik a barátok!

A hugom, meg én is tudtuk tapasztalásból, hogyha atyánk valamelyes elhatározását perzsa költők szavainak idézésével támogatja, úgy az megingathatatlan.

Délután elő is állt a kocsis és atyám a jobbik kabátjában, vadonatúj hajtó-keztükkel ült föl a bakra.

— Szálljatok föl ti is, kedveseim, — kiáltotta atyám, az ostorát pattogtatva — megmutatjuk a tábornoknak, hogy nem kell szegyenkeznie a szomszédai miati.

De jaj, büszkeség előzi meg a bukást! El volt határozva, hogy ami jól tartott ponnyaink és csillogó szerszámjuk nem fognak feltűnést kelteni a cloomberi bérlek előtt.

Elérve a fasor kapuját, már éppen le akartam szállni, hogy kinyissam, midőn egy hirdetést vettünk észre, mely úgy volt az egyik fára főlshögezve, hogy mindenkinek okvetlenül szemét szurt. Nagy, fekete be-

taira, amelyek szerint már-már forradalom dühöng az országban. Ezeket a rémlátásokat nevésegeknek tartja, mert az obstrukció még nem jelent forradalmat. Hieronymivel is polemizál és pontról-pontra lerontja a kereskedelmi miniszter érveléseit. Végül felhívja a polgárságot, hogy tartson ki a függetlenségi eszme mellett, mert a nemzet — úgy mond — amely nem tudja a jogait egy kormány presszióival szemben megvédeni, utolsó óráit éli.

Este Apponyi Albert gróf a III. kerületben tartott beszédet s Botzenhardt János megválasztása mellett emelte fel szavát. Beszédében kijelenti, hogy Khuen gróf téved, ha azt hiszi, hogy nemzeti engedmények nélkül csak egy fillérrel is felemelheti a hadügyi költségeket.

A király Boszniában.

Hiába akarja lebeszélni az uralkodót udvari orvosa a bosnyák utról. A politika és az anektált tartományok szeretettel és fejedelmi pompával való meghódítása fontosabb, mint az orvosi aggodalom.

Minden előkészületet megtettek már a boszniai utra. Bécsből tegnap éjjel 1 óra 35 perckor gyorstehervonaton utnak is indították már a királyi háztartást. Ezenkívül leküldtek

tizenhét hintót,
egy à la Daumont-fogatot,
három automobilt,
hét hátsólovat,
huszonnyolc hintólovat.

Tizenkét burgzsandár szintén ezzel a vonattal utazott le Boszniába, ahol már lázasan készülődnek, javítják az utakat és várják az új uralkodót.

Tisza Szarvason.

Tisza István gróf tegnap Szarvasra utazott, ahol Zsilinszky Mihály volt vallás- és közoktatásügyi államtitkár megválasztása érdekében beszédet mondott.

Döntés két fontos állásban.

Fiumei kormányzó és az állami számvevőszék elnöke.

A fiumei kormányzói állásra Rosner Ervin báró, az állami számvevőszéki állásra pedig Dárday Sándor kinevezésére nézve tesz a kormány javaslatot a Felsőháznak.

Kragujevics Spazo.

Kragujevics Spazo bűnügyében tegnap fejezték be a bizonyító eljárást. A budapesti esküdtbíróóság az ítéletet ma fogja meghozni.

tükkel a következő barátságos szavak voltak ráirva:

Heatherstone tábornok
és felesége, nem óhajtanak
ismeretséget kötni.

Egy pár pillanatig csöndes ámulattal néztük a hirdetést, aztán Eszter is, én is, mulatságosnak találva a képtelen feliratot, kacagásban törtünk ki. Atyám időközben megfordította a ponykát és összeszorított szájjal, borus homlokkal hajtott haza felé. Sohasem láttam szegényt ennyire izgatótnak! Meg vagyok győződve, hogy nem annyira a saját büszkeségén esett sérelem fáj neki, mint inkább az, hogy ezzel a branksomei földesur, akit pedig ő képviselt, részesült méltatlan fogadtatásban!

IV.

Bár természetesen engem is bántott ez a csaiádi sérelem, mégis csak muló harag volt és csakhamar el is felejtettem.

Egy nappal később megint arrafelé vitt az utam. Megálltam ott, hogy újra meg nézem az átkozott hirdetést. Néma bámulattal futottam újból át és javába azon tűnődtem, vajjon mi indíthatta a szomszédainkat erre a neveletlenségre, midőn észrevettem, hogy egy édes leányfej kandikál ki a kapu rácsai közül és fehér kacsóival integet, hogy közeledjem. Mikor oda értem, felismerem benne azt a fiatal hölgyet, akit már a kocsiban láttam.

(Folytatjuk);

Hofrichtert — akasztják.

A ciankális főhadnagy.

Hofrichter Adolf a ciankális főhadnagy sorsa holnap fog eldőlni. Hofrichter már a bírái előtt álls tegnap óta tárgyalják bűnügyét, amelyben Kunz hadbíró a vádló és védő egy személyben. Beavatott körökben biztosan tudják, hogy a hadbíró Hofrichternek kötélt általi halálát fogja kéri. Az ítélet kihirdetését holnapra várják.

A déli vasut a harmadosztályu utasokért.

A vonatok legszegényebb utasai kedves figyelemben részesültek. Persze nem a Máv.-ról van szó. A déli vasut igazgatósága elhatározta, hogy a vasut vonalain a vonatok harmadosztályu utasainak megengedi, hogy az étkezőkocsikat használják.

Inasok rablóbandája.

Nick Carter, Nobody és a többi detektivhősökről irt ponyvairodalom által elhintett mag már nem egyszer érlelt gyümölcsöt. A megméltelyezett fiatalság szereti ezeket a regényeket, amelyből kedvet kap rablónak felesapni. Budapesten egy egész társaság működése került tegnap nyilvánosságra. Amint nekünk táviratozzák, a fővárosban harminc inasgyerek egy rablóbandát szervezett, amely hetek óta fosztogatta a fővárosi divatkereskedések raktárait. A lopott cikkeket részint felosztották, részint meg félvállalági nőknak adták el olcsó pénzért. A fővárosi rendőrség széleskörű nyomást folytat ez ügyben s már tegnap a banda több tagját letartoztatta.

Lezuhant a lokomotív.

Egy vonat veszedelme.

Iszoryu katasztrófa történt tegnap este Párisban, a Gare des Invalides pályaudvaron. Egy személyvonat kisiklott; a lokomotív elszakadt a vonattól és hanyatt homlok lezuhant a nyolcvanméteres mélységbe. A gépész és a fűtő szörnyen halt. Az utasok közül ketten könnyebben sebesültek. Ezer szerencse, hogy a vonat elszakadt a lokomotívától, mert a legszörnyűbb veszedelem következhetett volna be.

Forradalom

a forradalom szobra körül.

Párisból táviratozzák: A Monte-Par-nasse temetőben tegnapelőtt leplezték le a forradalom szobrát s közben a tömeg összejött a rendőrséggel. A tüntetők ugyanis vörös zászlók alatt vonultak ki és a rendőrök el akarták kobozni a lobogókat, de a sokaság nem engedte.

Vad jelenetek támadtak, a tüntetők késekkel és botokkal súlyosan megsebesítettek több rendőrt.

Pestis pusztit Indiában.

— Huszonkétezer halott egy héten. —

Indiában tíz esztendő óta pusztit a pestis; az angol orvosok teljesen tehetetlenek a rettenetes járvánnyal szemben. Néha ugyan úgy látszik, mintha szünni kezdene, de aztán megint hirtelen kitör. Szinte kiirthatatlannak látszik a halálos járvány.

Az idén, márciusban a pestis áldozatainak a száma hetenkint megint huszonkétezerre szaporodott; azóta sem csökkent a járvány dühöngése.

Az angol hatóságok most már csak egyetlenegy eszköztől remélnék eredményt: ki akarják irtani a patkányokat, amelyek a járvány legveszedelmesebb terjesztői. A japánok is a patkányok kiirtásával fojtották el országukban a pestist. Indiában ez aligha fog sikerülni, annál az egyszerű oknál fogva, mert az indiai népet nem lehet majd rávenni arra, hogy a patkányokat pusztítsa. A patkányt ugyanis az indus háziállatnak tekintik és ezeknek bántalmazását a vallás tiltja. Nagy baj még az is, hogy az indus nép borzasztó piszkos, a tisztaságtól úgy szolván irtózik és ez a körülmény szintén elősegíti a különböző járványok terjedését.

Mariska és Vojtha.

Idill a kék Adrián.

A Kuria egy hónap mulva dönteni fog a szegedi esküdtszék ítéletéről, amely Jánossy Aladárt, Haverda Mariskát és Vojtha Antalt szó nélkül fölmentette, — ugye lehet hogy ebben a szenzációs ügyben megint új szenzáció következik be és Haverda Mária, meg Vojtha vigan üdülnék a kék Adria mellett. Szegény, félkegyelmű Jánossyt kitoloncolták Pestről, de Mariska és Vojtha kitünően mulatnak. Mit törődnek ők Jánossyval! Egy fiumei újságíró tegnap beszélgetést folytatott Haverda Mariskával és Vojthával.

Mariska nevetve beszélt Jánossyról.

— Ő is olyan, mint a Halley-üstökös, mondta. Bolyong a világban céltalanul. Kiszabadulása után háromszáz koronát kért tőlem levélben. Mikor Fiuméba jöttem, megtudtam, hogy Jánossy pár nappal ezelőtt itt járt s az Európa-szállóban keresett engem.

Különbben június végére várom a Kuria döntését s talán felesleges is kijelenteni, hogy biztos vagyok abban, hogy helybenhagyják a szegedi esküdtszék ítéletét.

Vojtha, aki eközben Vásharhelyre változtatta a nevét — kellemetlen az a Vojtha név — kijelentette, hogy nem fél Jánossy fenyegetéseitől. Aztán megelégedetten, mosolyogva folytatta:

— Most itt vagyok Mariskával s ma este várom a feleségemet. Mi hárman együtt lakunk s Jánossy bolondsága cseppet sem zavar bennünket. De megvallom, szeretnék már a Kuria döntésén túl lenni.

Indulásra készülődött a hajó. Mariska, meg Vojtha beszálltak. Vitte őket a hajó Portoré felé. Jól élnek ezek az emberek...

NAPIHIREK.

Temesvár, május 25.

Hogyan mulatnak a munkapártban.

Motto: Üsd a mungót,
vagy aki másnak vermet ad,
maga esik bele.

Két igen élcés, derűs munkapárti kortessel történt meg a következő eset. Nagy imposztor az egyik, sűrűn jár huncutságon az esze.

A választást megelőző mozgalmas élet, társasvacsorák, értekezletek pompás vizet hajtának a malmukra. Elmennek ide is, oda is; nem a honmentés terhes gondjai fordulnak meg a fejükben, a terhes feladatokot otthagyják másnak.

Jó néhány nappal ezelőtt, egy estén a temesvári munkapárt egy étteremben vacsorával enyhített összejövetelt tartott. Hogy az összejövetelen mi történt, az senkit sem érdekel, azokat sem, akik ott voltak. Amiért ezt a vacsorát a homályból kiemelni érdemes, az a vacsora előtt történt, a park rejtelmes bokrai és borzongató árnyai között. A két jó pajtás a vacsorára menvén, éppen belépett a parkba, amikor hátuk mögött lépések hangzottak, az egyik visszanez és így szólt:

— Te pajtás, itt mögöttünk jön B. N.

— No ezt megtréfáljuk. Gyere a bokrok közé és ijesszünk rája.

Ahogy mondták, úgy eselekedtek. Alig bujtak el, már belépett a B. N.-nek tartott személy. Várták, hogy a bokor közelebe jusson s akkor egyszerre csoszogni és dobogni kezdtek a lábukkal, hogy azt a látványt heltsek, mintha nagyon sokan volnának a bokor mögött. Együttal a Szü indiánok csataordítását is megszegyenítő hangon bömböltek.

— Üsd a mungót!

— Le az ezerholdasokkal!

— Eljen Krémer!

A gyanútlan vándor halálra rémülve kezdett rohanni. Olyan futást Marathon óta nem látott az emberiség. Futás közben visszatekintett a halálos veszedelmet sejtő bokorra s az indián imitátorok ekkor látták, hogy nem B. N., hanem W. Z. t, aki szintén előkelő tagja a munkapártnak,

ijesztgették halálra. De maguk is megrémültek. Hátha ez a kétségbeesett ember revolvért ránt és rálő a vélt üldözőkre. Ez a gondolat egyszerre cikázott keresztül az agyukon és uccu neki, vesd el magad, hanyatt homlok rohantak ellenkező irányba, be a sűrűségbe. Tán most is rohannának, ha meg nem állítja őket a megtorlás, amely egy kivágott fatörk vízzel megtelt helyének képében feküdt az egyik lábai elé. A másik, aki a gödör mellett rohant el, egyszerre csak káromkodást hall a háta mögött:

— Azt a kutya mindenségét ennek a parknak, én ugyan benne ülök a vízben.

Benne is ült. Jóval térden felül vett lábfürdőt. Ugy húzta ki a társa csatákosan, sárosan. De azért a jó kedélye nem hagyta cserben. Rögtön rámondta a tanulságot:

— Amelyik mungó egy másik mungónak vermet és, maga esik bele.

A kaland után elmentek a vacsorára, ott találkoztak W. Z. vel, akit megfutami tottak. W. Z. ránéz a kortes gyászos toalettjére:

— Hát te hol jártál?

— Képzeld csak — felel ravasz mosolyal, a gödörbe esett róka — azok az átkozott Krémer-pártiak ránk lestek és el akartak agyabugyalni. Csak futva menekülhettünk. Én, szerencsétlenségre, beleestem egy gödörbe.

— No de ilyen vakmerőséget — válaszol W. Z. — Engem is üldözőbe vettek. Majd panaszt teszünk a rendőrségen, hogy védje meg a polgárok testi épségét.

A két kortes alig tudta lebeszélni erről a szándékról. A kópéságot aztán elmesélték baráti körben. W. Z. volt az utolsó, aki megtudta. Egy percig arra gondolt, hogy illenék megharagudni; aztán benne is felül kerekedett az egészséges humor és jót nevetett a tréfán, amelynek egyik szenvedő szereplője volt, de amelynek bunkója mégis az értelmi szerző fejére, helyesebben: a lábaira esett.

— Hieronimi miniszter Temesvárott. Hieronimi kereskedelemügyi miniszter ma reggel 5 óra 26 perckor személyvonattal a józsefvárosi pályaudvarra érkezett. A miniszter szalonkocsijában maradt. Hét órakor Dorosó éttermében megreggelizett és 8 óra 10 perckor folytatta útját Zombolyára, ahova Pirkner munkapárti jelölt támogatására siet.

— Garbai visszalép. Amint értesülünk, a temesvári szociálisták jelöltje Garbai Sándor visszalép a jelöltségtől, mivel a párt ifj. Krémer Józsefben, a polgárpárt népszerű jelöltjében is az általános egyenlő és titkos választási jog tántoríthatatlan harcát látja.

— Választói gyűlés. A Temesvári Polgárpárt e hó 26-án, esütörtökön délután 4 órakor az erzsébetvárosi Erzsébet kávéház nagytermében választói gyűlést tart melyre a párt elnöksége tisztelettel meghívja Temesvár város polgárságát.

— A Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesülete folyó hó 29-én, d. e. 10 órakor a székesfehérvárosi új városházának közgyűléstermében tartja meg az évi rendes közgyűlését. Ezen közgyűlésnek az 1909. esztendőben vagysis az egyesület működésének tizenhatodik évében elért eredmények fognak előterjesztetni, amelyekből kiemeljük a következőket: Az egyesület vagyona az 1909. év végén cca 6 és fél millió, amelyből 4 és fél millió óvadékképes záloglevelekben és kötvényekben, a többi pedig elsőrendű ingatlanokban van elhelyezve. Az évi bevétel megközelíti az egy milliót. Az évi jelentéshez fűzött 1910. évi időszaki beszámolóban kimutatott taglétszám és adománygyűjtéséből is látjuk, hogy az egyesület a fejlődés útján halad tovább.

— Képsorsolás a Szalonban. A Nemzeti Szalon műtárlatán tegnap délután sétatangverseny volt, amelyen díszes közönség jelent meg. A sétatangversenyen a tárlat rendeztsége két képet sorsolt ki, amelyeket a 106. és 68. sorsjegyszámok nyertek.

— Villamos szerencsétlenségek. Tegnap a villamosvasut csaknem két emberéletet oltott ki. Egy napon egyszerre két baleset történt, amelyek közül az egyik komolyan végződött s amelyben egy siketnéma gyereket csaknem halálra gázolt a motor-kocsi.

A józsefvárosi Preyer-utca és Scudier-tér sarkán tegnap délután súlyos kimenetelű baleset történt. A 17-es számú villamos-kocsi a Belváros felől eldöbögött s egyszerre Vazul Márton kocsivezető észrevette, hogy néhány lépésnyire a kocsi előtt egy gyerek áll. A kocsivezető erősen csengetett, de a következő pillanatban erős ellenárammal a kocsit hirtelen megállította. Ekkor azonban a szerencsétlenség már megtörtént. A sineken álló gyerek nem hallotta a csengetést s a kocsi a siketnéma tizennégy éves Mayer Jakabot elütötte. Szerencsére Mayer nem került a kerek alá, mert a motorkocsi védő deszkája a fiut félre lökte. Az esés következtében súlyos sérüléseket és koponyatörést szenvedett. Szüleinek lakásán ápolják.

A másik jelenet a Belvárosban játszódott le. A Koronaherceg-kávéház előtt a 12. számú villamoskocsi rohogott a Józsefváros felé, amikor a sarkon hirtelen egy biciklista rohant a villamos felé. Az összeütközés már-már kikerülhetetlennek látszott, de az utolsó percben sikerült Varga János kocsivezetőnek a kocsit megállítani s így Micsu János cipészsegédnek, aki kerékpárjával a villamos elé esett, a pusztá félelemmel menekült a brzasztó helyzetből. A derék kocsivezetőt a jelenlevők zajos ovációjában részesítették.

— Közgyűlés. A Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdíj-Egylete temesvári józsefvárosi tagsoport vezetősége meghívja a 8 ik fiók kebeléből kilépett és kilépő józsefvárosi tagokat, e hó 29-én d. u. 3 órakor a Krajován-féle „Tigris” vendéglőbe a központ képviselőit tartandó bizfizező helylyé alakuló közgyűlésre. A tagsági könyvet mindenki elhozza.

— Tézene. A Jenő herceg-téren ma délután félhat óratól félhatig a huszonkilencedik gyalogezred zenekara hangversenyez.

— Meghívó. A „Typographia” dal-egylet ez évi június hó 5-én (vasárnap) az erzsébetvárosi Novotny féle „Erzsébet” vendéglő összes helyiségeiben nagyszabású nyári ünnepélyt rendez. Nemzetközi világposta. Trefás bazar. Díjtekzés. Konfetti és szerpentincsata. Díjvirtilizés. Sétahangverseny. Enek- és humorisztikus előadások. Tánca. Kezdetre a díjtekzésnek délután két órakor, a hangversenynek délután 3 órakor. Belépődíj személyenként 50 fillér. A mulatság kedvezőtlen időben is megtartatik.

— A cseh zenész tragédiája. Nagy fel-tűnést keltett tegnap délután a Belvárosban egy cseh zenész. A Gyár városban tegnap-előtt egy idegen, cseh zenészt fogott el a rendőrség, akinek hirtelen elborult az elméje. A szerencsétlen embert, aki időközben visszanyerte gondolatait, tegnap akarták a vasútra kísérni, hogy illetőségi helyére szállítsák. Alig hagyta el azonban a zenész a városházát ismét dühöngeni kezdett s a mellette rendelt rendőröknek nehéz küzdelemben került a szerencsétlen embert lecsendesíteni. A természetesen feltűnő látvány nagy publikumot vonzott.

— Halalozások. Kaldenegger Gusztávné, tűzérési számtiszt neje, 35 éves korában meghalt. Hónap délután 4 órakor temetik a katonai kórházban.

Vizy István, 63 éves fővámháztárnok, Koseuth utca 35. szám alatt meghalt. Ma délután 6 órakor temetik.

* Mielőtt butort vásárolna, tekintse meg Krausz Armin Temesvár, Belváros, Zápolya-utca 6. sz. alatti butorraktárát, ahol az áruk olcsósága és szoliditása meg fogja lepni.

— Oltógummit, Peronospora-feeskendőket, kert- és kubikosszerszámokat, John-féle mosógépeket ajánl Scherter Ottó, vas-kereskedése, Temesvár.

* Legujabb kalaptük és brochettek Baruch Úvegudvar Temesvár.

— Igyék csak buziási Phönix vizet. Elsőrendű legolesőbb ivóvíz, mely felülmul minden más ásványvizet. Megrendeléseket átvész a helybeli józsefvárosi raktár, Vaspályasor 4. — Telefon 862.

— Ha jó és olcsó butort akar vásárolni, menjen Fellegihez Józsefváros, Török-utca 1. Telefon 1019.

— Nyári menetrend, hivatalos kiadás, ára 40 fillér. Kapható a Polatsék-féle könyvkereskedésben, Temesvár.

A nagyvilágból.

— A király elutazása. — Szombaton! Visszavonhatlanul, — és ki tudja mikor látjuk ismét viszont? — szombaton elutazik a király. Hat óra negyven perckor indul a keleti pályaudvarról Bosznia-ba. Kész a program. Ime: Szerajevóban három, Mosztárban egy udvari ebéd lesz. Az udvarnagyi hivatal egy része már holnap utazik. Megy obédeket rendezni.

— A postások a miniszternél. A postás tisztviselők kaszinójának és a postás tisztviselők országos egyesületének küldöttsége járt tegnap Hieronimi Károly kereskedelmi miniszternél. A fizetésrendezést és az ötven év óta megüresedésben levő állások betöltését kérték a minisztertől, aki megígérte, hogy sürgőseó intézkedik. A postások Kálmán Gusztáv államtitkárnál is tisztelegtek.

— A szalag-utcai tanító. Kozma tanító, akit a múlt héten gyermekrontás miatt le-tartóztattak, tegnap két rendbeli lopás miatt került a törvényszék elé. Czizler Béla tanító-nak a kabátját, Hegedüs Kálmánnak pedig a hegedűjét lopta el. Négy havi fogházra és 50 korona pénzbüntetésre ítélték.

— Vasutas sztrájkra készülnek a francia államvasutak alkalmazottai. A párisi vasutas-szövetség a lakáspénzrendszer sürgős megváltoztatását akarta kérni a kormánytól, de a küldöttséget még csak nem is fogadták. A vasutasok erre kimondották, hogy adott jelle egész Franciaországban megállítják a közlekedést és sztrájkot csinálnak, ha a közlekedési miniszter rövidesen elégtétellel nem szolgál nekik.

— Görögországi helyzet. A bonyolult görögországi helyzet miatt György királyt táviratilag felszólították, hogy azonnal térjen vissza Londonból Athénbe.

Közgazdaság.

(Gyapjuvásár Miskolcon. A temesvári kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy az idei miskolci gyapjuvásár be-raktározással egybekötve a Miskolci Hitelintézet áru és terményraktárában folyó évi június hó 16-án tartatik meg.

(Tőkeemelés. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésén a társaság üzletainak kedvező menetére és minden ágaiban tapasztalható nagyarányú lendületére való tekintettel elhatározta a társaság alaptőké-jének fölemelését olyképpen, hogy a jelenleg 25 millió koronányi alaptőke 15 millió koronával fölemeltessék 40 millió koronára.

(A budapesti gabonátözsde. A délelőtti gabona-határidővel irányzata szilárd, zárlati felé elgyengült. Fél 2 órakor a következők voltak a záróártojalmok: Buza májusra 11-26 Buza októbarre 9-84. Rozs októbarre 7-56. Zab októbarre 6-62. Tengeri májusra 5-46. Tengeri júliusra 5-56.

Készáruárúlet menete: 5 fillérrel drágább áron elkel (50 kilogrammonként) 14.000 mm. buza. Egyéb termény ára változatlan maradt. Földmunkák 4000 mm. búzát e hónap 29-én leendő átvételre.

Buza Tiszavidéki 300 mm. 23-45 K. 200 mm. 23-40 K. 100 mm. 23-40 K. 1000 mm. 23-20 K. 3200 mm. 22-80 K., felső. Pestvidéki 2500 mm. 23-30 K. 150 mm. 22-80 K. Kaloecai: 900 mm. 23-10 K. Bón-sági: 350 mm. 20-60 K., üszkös. Tolnai: 200 mm. 23-15 K. Romániai: 4300 mm. 23-80 K. Rákári: 700 mm. 22-75 K., 800 mm. 22-75 K., 1000 mm. 23- K.

Rozs: 500 mm. 15-60 K. 100 mm. 15-60 K., 200 mm. 15-60 K., 200 mm. 15-70 K., mind készpénzfizetés mellett paritásra.

Tengeri: 100 mm. 10-95 K., készpénzfizetés mellett, paritásra.

Felelős szerkesztő: Vad Ferenc.

APRÓ HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszerű beiktatása 4 fillérbe kerül, vastagabb betűkkel 8 fillér, legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levelezés.

Margit!

Jól van. Maga kis ügyetlen, maga nem tud semmit, de én tudok és ha szeret, követ, szokunk, futunk és elerendjük így is a várva-várt boldogságot, tehát írja meg mikor találkozunk utra készen? Kézsoók Pubi. 195

Hölgyek!

Nemes szívű teremtettség bálványaim! Esdve kéri önöket egy végtelenül, szörnyű arcú férfi, emlékezzenek meg róla és válljon ki közülük egy, aki engem boldogtalan vergődéseim között, megvigasztal. Szeretni fogom mint csecsemő az anyát, mint gerle a párját és mint galamb a tiszta buzát. Imámba foglalom nevének akár az angyalokét s viszonzásul csak jó szót, csak megüresítést, csak engedélyt kérek, hogy csokjaimmal borítsam lábaim nyomát. Levelet „Szörnyű” jellegre a kiadóba kérek. 202

Lustiger

Bruder, ma este fél nyolckor a jelzett helyen várja „Falu Rossza.” 199

Melyik

fiatal, csinos, feltétlenül igéző urinó hajlandó szigorú titoktartás mellett igazi uri emberrel barátságra lépni. Önzetlen, odaadó barátja lenne minden anyagi érdek kizárásával? Kor és vallás nem hátrány. Levelet „Különleges” jellegre a kiadóhivatalba. 149

Rémi.

Kellemesen megirt levelet vettem, ha hajlandó velem egyelőre itt e lap kis-hirdetési rovatában levelezni, kérem válaszoljon azonnal e helyen s ha látni fogom, szóval meggyőző tiszta és egyenes nyíltszívűségéről és arról, hogy nem tartozik a mai férfiak átlagához, úgy én majd kérésére nélkül is alkalmat nyújtok a megismerkedésre. Jó lesz így? Válaszát a pénteki számban kéri „Dagmár.” 194

Fehér

Princes, maga biztosan azt szokta énekelni, hogy várhatsz babám, elvárhatsz — ugy-e? Mert én is vártam mint zsidó atyámfiai a messiást és maga nem jött, no de maga se tart engem többé fajnőknak. 191

Paluska

a piros könyvvel, kérem legyen ott a jelzett helyen biztosan várja „Luxemburg.” 197

Vásári öröm.

Tudassa címét „Megbecsülöm” jellegre a kiadóba. 201

Szivcsere.

Talán csak nem hiszi, hogy neveltségessé teszem magamat! Hátha szivcsere név alatt férfi lappang? Ilyen vicceknek pedig nem ülök fel. Ha nő és szíve igazán kiadó, adjon találatát. Másiként nem beszélhetek. En válaszoltam. Es most? Eleison. 203

Különféle.

Komoly

fiatal ember bármilyen irodai vagy egyéb alkalmazást keres. Beszél magyarul, németül és románul. Szíves meghívások „Komoly” jellegre a kiadóba kéretnek. 192

Takarítónőt

keres magános uriember. Csakis magános, jó külsejű tiszta nők küldjék ajánlatukat „Fizetés 30” jellegre a kiadóba. 196

Melyik

hölgy lenne hajlandó intelligens sokoldalú képességű tisztességes fiatal embert állandó biztos álláshoz juttatni. Válaszát „Hálám nem marad el” jellegre a kiadóba kérem. 193

Butorozott

szobát keresek állandó lakásul magános intelligens fiatal nőnél, esetleg kosztal együtt. Ajánlatok „Kellemes lakás” jellegre a kiadóba. 198

Magán-

hivatalnok, jó írásu, gépíró, foglalkozást keres délutánra, elvállal otthon végezhető írásbeli munkákat is csekély díjazásért. Cim a kiadóhivatalban. 200

Szegénysorsu

családapa, kinek 2-3 növendék fia van, biztos kenyérkeresethez juthat. Cim a kiadóhiv. 59

Jobb

fiatal leány, gyermekhez délelőtre kerestetik. Ajánlatok „Gyermekszerező” címen a kiadóba küldendők. 156

Akinek

ismeretség híján házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsártra, viceletterre, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszónyira, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szükségem.

Aki

berbeadni kíván birtokot, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket,

Aki

mindezeket vétel vagy berbevetel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölténi kíván: legbiztosabban érte, ha a

Polgári Ujság

apró hirdetési rovatát használja. Cél szerző az apróhirdetés szövegét LEVELEZŐ-LAPON beküldeni.

Polgári Ujság

kiadóhivatala, Mercy-utca 6. sz. — Telefon 608 —

Levélbélyegekből

is lehet az apróhirdetések árát mellékelni, ezen esetben azonban célszerű ajánlva küldeni a levelet, mert különben a hirdetés megjelenéséért a kiadóhivatal felelősséget nem vállalhat. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyeknek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelmé. — Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

szekkel szemben, melyeknek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelmé. — Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

A Polgári Ujság

apróhirdetési levelezőlapjai kaphatók: **Belvárosi: Dohánytözsde, Rezső-u. Holeschofszky tözsde, Szeminárium-épület, Leipnik S., Jenő herceg-utca 2. sz. Gyukits Verona, Jenő herceg-utca. Gyárvaros: Lazarevits Gy., Kossuth-tér. Vértess József, Andrássy-ut Dopler M., Fő-u. Kralicek Béla Páva-utca. Polgár János, Háromkirály-utca. Kohn Ignác, Széna-tér. Józsefváros: Schilling Lajos, Fröbl-utca. Schönberger Bernát, Preyer-u. Dunai Pál, Eötvös-utca 32. Ehrhardt Péter, Eötvös-u. 40. Steinhausz R. és fia, Uri-utca 2. Toffler Lipót, Kossuth-utca. Erzsébetváros: Fischer Gábor, Telekház-tér. Grandjean Edené, Dózsa-utca 29. Stachler J., Dózsa-u. 11. Az apróhirdetési levelezőlapok ára: 15 szöveg 50 f, 25 szöveg 80 f, 40 szöveg 1 k.**

Nines többé!
Poloska-ölő tinkturának
halál-ölő tinkturának
hívják azt a világhírű csodaszert, amelylyel a poloska petéivel együtt örökre kiirtható. Nálam nem lesz ecsettel dörzsölve vagy spriczelve, hanem csak egy kémiai készülékkel, melynek liztos tisztításért felelősséget vállalok. A legfinomabb festések sértetlenek maradnak. A kémiai készüléket ki is kölcsönözöm, melylyel mindenki sajátkezüleg kiközösölheti lakását. Kölcsöndíj naponta 1 korona. 1/2 liter haláltinktúra ára 1.50 K. 5 szobától felfelé 20% engedmény mellett vállalom a tisztítást.

HOFFMANN J.
Temesvár - Gyárvaros, Hosszu-utca 9. szám.
Telefonszám szívességből: 691.

Vadászerdő község elöljáróságától.
677/91. o.

Hirdetmény.
Vadászerdő község elöljárósága ezennel közhírré teszi, hogy Mosnica község határában levő **40 hold ingatlana** 1910. év október hó 1-től 6 egymás után következő évekre nyilvános árverés útján 1910. év május hó 28-án, d. e. 9 órakor Vadászerdő község házában **haszonbérbe fog adatni.**
Kikiáltási ár 1600 kor.
Egy évi bérlet értékben vagy közpénzben az árveréskor bánatpenzül letendő.
A többi árverési feltételek a község házában betekinthetők.

Az előjáróság.
Japán Panama - kalap
12 korona.
Dus választék legmodernebb s zalmakalapokban és divatos nyakkendőkben **esernyők, sétapálcák stb.**
Minden a legjobb minőségben. Csakis a legújabb fazon és szín. Nagy választék. Olcsó árak.
Neumann Alfréd
kalap- és férfidivat áruhaza
Temesvár-Belváros, Jenő herceg-utca 5. sz.

RIEGER E. és F.
ékezerézeknél
Temesvár-Belváros, Hunyadi-utca 4. sz.
található a legnagyobb választék **ékszer-, arany- és ezüstárúkból** valamint **zsebórákból**.
Alkalmi és nászajándékok.

Városi és megyei telefon 674. Városi és megyei telefon 674.
Automobil
motorkerékpár, kerékpár, gramofon
uj és használt.
Összes **alkatrészek** raktáron, legolcsóbb gyári áron.
Ajánlom **Garagémat**, ahol **automotor-kerékpár, iró-, varró-, kötőgépek** ugymint minden e szakmába vágó **javitások** szakszetűen, legolcsóbban jótállás mellett javíthatnak. Saját zománczó és nikkelezőtelep.
Benzin és olaj-állomás.
Frisch L. szakműszerész
Főüzlet: Temesvár-Belváros, Jenő herceg és Lonovits-utca sarkán — Telefon 674. —
Első Temesvár-Belvárosi Auto-Garagé.

Hatszerek
Sportkocsik
Utazóbőröndök
Női kéztáskák
Sportjátékok
Játékárak
nagy választékban ajánlja
Francz József
Temesvár-Belváros, Jenő herceg-utca

Stájerlak-nyaralóhely.
Az évad kezdete május 15.
Ez a gyönyörű, a legszebb természeti adományokkal megáldott fürdő- és nyaralóhely a legkényelmesebb vasuti összeköttetés fölött rendelkezik, gyönyörű kirándulóhelyek, enyhe, balzsamos levegő, amely október végéig teszi lehetővé az ottartózkodást.
Az ozóndus, pormentes levegő és a szomszédos remek fenyőerdők kitűnő hatással vannak szív-, tüdő- és gyomor-betegségeknél, valamint vérszegénységnél és jó hatással van üdülő betegekre.
Legolcsóbb árak. Kényelmes, elegánsan berendezett lakások.
Előkelő vendéglő, mérsékelt árakkal. — Olcsó table d'hôte.
Állandó fürdőorvos. — Levegő-, vízkúra és masszáz.
Bővebb fölvilágosításokkal szolgál **Az igazgatóság.**

Sírkertiek legdiszesebb kivitelben.
Telefon 181. Telefon 181.
Balogh József
épület- és műlakatos
Temesvár - Erzsébetváros, Posta-utca 18. szám.
Elvállalja az e szakmába vágó összes munkák elkészítését, vasszerkezetek stb. tervezését, valamint műszerész-munkákat

Poloskák, Biztos
swabbogarak és teljes
pateteszkeik kiirtása!
gőz, láng és tinktura segítségével. — Legújabb találmány ezen a teren! Elvállalom lakások megtisztítását mindenféle rovartól, megfelelő ár mellett. Az általam végzett munkáért kezesseget vállalok! Legfinomabb festett és tapétafal sértetlen marad! Butoroknak a szobából való kirakása felesleges.
Butorok, képek, tükrök stb. sajátkezüleg való tisztítására egy próbáiűveg tinktura 1 koronaért csakis nálam kapható.
Lakástisztításokhoz való meghíváshoz elégséges egy levelezőlapon értesíteni a vállalkozót.
Klein Simon, Temesvár-Gyárvaros, Fő-utca 26. sz.